

За: Министарство правде

Сектор за правосуђе – помоћник министра, госпођа Јелена Деретић

Адреса: Немањина 22-26, 11000 Београд

Предмет: Препоруке Министарству правде за унапређење транспарентности судова у Републици Србији

Поштовани,

У оквиру пројекта „Обезбеђивање транспарентности у правном систему и поверења грађана у судове Републике Србије“ који је подржала Америчка агенција за међународни развој (УСАИД), Партнери Србија анализирали су проактивну и реактивну транспарентност 30 основних и виших судова и израдили Анализу примене стандарда транспарентности у судовима у Републици Србији. Радну верзију Анализе Вам достављамо у прилогу.

Након спроведеног истраживања, Партнери Србија представили су радну верзију Анализе на консултативним састанцима, који су одржани у августу ове године, а на којима су учествовали представници судова, организације цивилног друштва, представници адвокатуре и медија.

На основу коментара учесника, као и налаза саме Анализе, у наставку наводимо препоруке Министарству правде за унапређење транспарентности судова у Републици Србији, у делокругу надлежности Министарства правде.

1. Анализа је показала да два суда из узорка (од укупно 30 судова који су били предмет ове Анализе) немају сајтове на основу којих би заинтересованим лицима и свим грађанима биле доступне информације о раду суда, те препоручујемо Министарству правде да утврдит који судови на територији Републике Србије (опште и посебне надлежности) немају интернет странице, те предложи њихову израду. На тај начин, пракса у овом погледу била би уједначена и сви судови опште и посебне надлежности у Републици Србији имали би интернет странице које су прилагођене потребама грађана и омогућавале би брз и једноставан приступ свим неопходним информацијама.

2. Анализа је показала да чак 10 судова из истраживачког узорка (од 30 судова) нема на сајту јасно представљене неке информације које могу бити од значаја за грађане, као што је територијална надлежност суда. Ови подаци требало би да се налазе у посебном одељку "О суду" или "Надлежност суда". Такође, како би се повећала транспарентност рада судова, важно је да на сајтовима судова буду доступне и контакт информације, адреса суда, радно време суда, корисни обрасци и формулари за грађане, као и цене основних услуге и подаци од значаја за уплату попут броја рачуна и позива на број. Имајући у виду улогу Министарства правде у погледу

одређивања изгледа сајтова судова, препоручујемо Министарству правде да обезбедити да сви судови на својим сајтовима имају јасно представљене све информације које могу бити од значаја за грађане.

3. Током истраживања испитано је и да ли су сајтови судова који су били предмет ове анализе доступни слепим и слабовидим лицима а утврђено је да ни један сајт нема ту могућност. Како је овај недостатак могуће отклонити инсталирањем софтверског програма за читање текста, на већ постојеће сајтове суда, препоручујемо Министарству правде да свим судовима на територији Републике Србије омогући ову опцију.

Такође, утврђено да ни један од судова који се налазе у мулти-етничким срединама нема интернет сајтове судова доступне на језицима националних мањина. Требало би упутити препоруку судовима који се налазе у срединама у којима су осим српског језика и други језици у службеној употреби или су значајно заступљени у локалној заједници да прилагоде своје сајтове тим лицима и омогуће им да приступе интернет страницама судова на њиховом језику. Препоручујемо Министарству правде да определи додатан део средстава из буџета како би ова активност могла да буде извршена, те сајтови у целости или бар делимично (када су у питања најважније информације) прилагођени потребама припадника националних мањина.

4. Као једну од главних препрека за благовремено поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја и редовно ажурирање сајтова у погледу вести корисних за грађане, већина учесника састанака навела је недостатак људства. Имајући у виду надлежност Министарства правде у погледу давања сагласности на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у суду, а узимајући у обзир и важност доступности ових информације свим грађанима, препоручујемо Министарству правде да тим документом предвиди радно место за лице које би се искључиво бавило одговарањем на захтеве за слободан приступ информацијама од јавног значаја (или то бар учинити у судовима шире надлежности).

Надамо се да ће Вам ове препоруке бити од користи за унапређење транспарентности рада судова те да ћете предложене препоруке размотрити. За више информација и разговор о конкретним решењима у вези са наведеним препорукама, стојимо на располагању. Такође, уколико имате коментаре на радну верзију Анализе, молимо Вас да их доставите како бисмо их размотрили приликом израде финалне верзије.

С поштовањем,

Блажо Недић

Партнери Србија